

Prijetno presenečenje v Sevnici

Na sevniški osemletki sem v pogovoru s tovariščem Takašem v tovariščem Zgajnarjem zvedel:

— Naša osemletka ima štiri poslopja: eno na Stajerskem in tri na Kranjskem. Pri cerkvici imamo dve poslopji, ki sta še iz časov Marije Terezije, te je bivša »Šulferajska šola«, na Stajerski strani pa je šola v graščini. Ta graščina je iz 15. in 16. stoletja. V dveh šolah gostuje vajenska šola, v eni pa pripravljalni tečaj za ekonomsko srednjo šolo in večerni tečaj za osmi razred osemletke, oziroma prejšnjo četrto gimnazijo. Zaradi tega imamo pouk tudi v treh izmenah. Učencev imamo 862, učnih moči pa 30.

— Kaj dela vaša mladina v prostem času? Imate na šoli kakšne krožke?

— Krožkov imamo dovolj. Društvo mladih tehnikov je na tekmovalnih doseglo dve prvi mesti v republiškem merilu in eno mesto v okrajnem. Za nagrado smo dobili orodje za opremo delavnic in fotoaparat, vreden 16.000 din.

Delavnica je v šoli na gradu. Urejena je skromno, vendar je v njej veliko kipcev, ki jih delajo iz gline, ker je mavec predrag, pletenih steklenic, košar, risank, slik, rezbarij, slik in likanja, slik na steklu, drsalci, pa tudi smuči v vremenske hišice delajo.

— Risanje in slikanje gre pri nas v novo smer, mi je pojasnila tovarišica Takalova. Na razstavi so dosegli šeasi pionirje lepe uspehe.

— Lutke imate tudi? sem vprašal, ker sem zagledal lutkovni oder.

— Da, ročne in marionete.

Naredili so jih pionirji sami.

Zdaj pripravljajo igrico »Zogica-marogica«.

— Kaj pa dramatski krožek?

— Pripravlja Goljevo igro »Jurek«.

— Kaj dela društvo prijateljev mladine?

Dobilo je stavbo za pionirsko čitalnico, ki je bila starata in siaba, zato so jo prodali. Zgradili bodo novo, v kateri bodo imeli pionirji knjižnico in čitalnico, razen tega pa bo imela mladina še nekaj prostorov za krožke. Za izdavo imajo že pripravljeni 1 milijon 800 tisoč din, ki so jih dobili za prodano zgradbo.

— Imate tudi taborniško organizacijo?

— Družina »Treh smrek« si je postavila pri Kopitarni svoj dom. Pri izgradnji je veliko prispevala mladina s prostovaljnim delom.

Spet sneg na Gorjancih

2. novembra zjutraj so lahko Novomeščani opazili, da je del gorjanskega grebena pokril sneg. Nič čudnega, saj je prejšnji dan deževalo in je pihal zelo močan mrzel veter. Letošnjo jesen je prekril Gorjance sneg že drugič.

Velenjski lignit ima veliko kalorično moč (1 kg da 2700 kalorij). Leta 1921 so ga načopali komaj 100.000 ton, leta 1952 pa 540.000 ton, lani pa je dal velenjski rudnik 1.600.000 ton lignita.

Velenjski lignit ima veliko

kalorično moč (1 kg da 2700

kalorij). Leta 1921 so ga načopali komaj 100.000 ton, leta

1952 pa 540.000 ton, lani pa je

dal velenjski rudnik 1.600.000

ton lignita.

2. novembra zjutraj so lahko

Novomeščani opazili, da je del

gorjanskega grebena pokril sneg.

Nič čudnega, saj je prejšnji dan

deževalo in je pihal zelo močan

mrzel veter. Letošnjo jesen je

prekril Gorjance sneg že drugič.

Obisk pri sevniških pionirjih

— Kakor vidim ste zgradili tudi igrišče za košarko in rokomet. Ste ga zgradili sami?

— Sami. Pionirji so prevozili nad 1000 kub. metrov zemlje. Les smo dobili brezplačno od gozdne uprave, pesek pa nam je dalo podjetje »Kremenca«. Pionirji pravijo, da bodo imeli pozimi na tem igrišču drsalische. To šolsko leto bomo uredili tudi športni park. Nekaj športnih revizij bomo naredili kar sami med urami ročnega dela, ker bodo tako najcenejši.

— Imate svoj šolski vrt?

— Solski vrt je urejen po načrtu kmetijskega tehnikala. Na njem so pionirji že posadili jagode, rizbelj, maline, jablane in drugo. Letos bodo pionirji s prostovaljnim delom uredili še toplo gredo.

Vprašanji mi je zmanjkal. Vsega tega nisem pričakoval, vendar še vedno nisem vsega zvedel.

— Pripravljamo se za letošnje tekmovalje Društva mladih tehnikov. Pripravljeni imamo že dve stvari. Seveda jih vam še ne izdamo.

— 29. novembra bomo dobili pionirski prapor in ga prvič razvili. Ob tej priložnosti bomo sprejeli tudi nad 90 cincinatov v pionirsko organizacijo. Seveda bodo morali prej napraviti nekak izpit, pri katerem upoštevamo delovne uspehi, pridost v ostale dejavnosti posameznika.

— V petek 18. oktobra smo imeli ves dan fizičkurna tek-

movanja med razredi in posamezniki. Neki pionir je skočil v višino 150 cm.

— Streški krožek je bil pojavljen. Navadno primanjkujejo nabojo.

— Namiznotensilska in šahovska sekacija tudi dobro delata.

— 21. oktobra je dobila šola v gradu štědrinik za mlečno kuhinjo. V ostalih treh šolah kuhinje že dolgo delajo. Topel obrok stane 120 din mesečno, vendar ga dobi veliko učencev brezplačno in skirovno.

Okoli nas so se igrali, prihajali v šolo in iz nje pionirji. Taki so kot po drugih šolah, vendar se po nečem le razlikujejo. Tu ne govore vedno: »Dajte nam denar, pa bomo kaj naredili!« ampak delajo. Z dobro voljo in dobro organizacijo se da veliko na-rediti.

BREZICE: 7. in 8. 11. italijanski film »VITELONI«, 9. in 10. 11. slovenski film »MALI CLOVEK«.

CRNOVELJ: 7. 11. ameriški film »ŽENE ORKESTRA«, 8. in 9. 11. italijanski cinemascopski film »OCETJE IN OTROCI«.

KOSTANJEVICA: 9. 11. ruski film »VESELJE ZGODBE VOJAKA BROVKINA«.

METLIKA: 8. in 9. 11. poljski film »KANALE«, 12. 11. ameriški film »KO ODDIME«.

MOKRONOG: 8. in 9. 11. mehiški film »MEHIKA V PEMSI«.

SEMIC: 9. 11. ameriški barvni film »DUŽNULJA«.

SEVNICA: 8. in 9. 11. ameriški film »ZGODBA O GLENU MILERJU«.

STREŽA: 8. 11. »SRCE LAZNO BULE«, 9. 11. »MAHAJO STROGOV«.

TREBNA: 8. in 9. 11. nemški film »LUC LJUBEZNI«. Predstava v nedeljo ob 15. in 19. 11. ZUŽEMBERK: 9. 11. angleški film »VISEK NEVARNOSTI«.

NOVO MESTO

V času od 24. do 31. 10. je bilo rojenjih 18 dečkov in 6 dečkic.

Porok ni bilo.

Umrli so: Janez Hrovatič, užitnik kar iz Koroške vasi, 69 let. Anton Stricelj, posestnik iz Osojnike, 30 let. Neža Furman, posestnica iz Sred. Grčevja, 57 let. Niko Babovič, kmet iz Badovincev, 52 let. Antonija Silc, gospodinja iz Novega mesta, 60 let.

GOTNA VAS

Rojen je, bil 1 deček.

NOV MESTO

V času od 24. do 31. 10. je bilo rojenjih 18 dečkov in 6 dečkic.

Porok ni bilo.

Umrli so: Janez Hrovatič, užitnik kar iz Koroške vasi, 69 let. Anton Stricelj, posestnik iz Osojnike, 30 let. Neža Furman, posestnica iz Sred. Grčevja, 57 let. Niko Babovič, kmet iz Badovincev, 52 let. Antonija Silc, gospodinja iz Novega mesta, 60 let.

Pretekel tened so se ponosili

in iskali pomoci v novomeški bolnišnici iz Trbiša — dečka, Marija Dragman iz Kruševca — dečko, Fani Zupanc iz Dol Toplice — dečka, Fani Hrovat iz Dol Toplice — dečka, Marija Dragan iz Golobrda — dečka, Marija Stopar iz Orahovice — dečka, Vera Rajer iz Dol Toplice — dečka, Neža Kramenc, posestnica iz Prelesja, si je v krenjenici posledice, ki jo je doživeljala v Novem mestu, Naslov v upravi Dolenjskega istra (654-58).

Prodram njive in pašnike po 30 dm² na Ragovski cesti. Interesentnej se zglašajo pri Frančku Peru, gostilničarju v Novem mestu.

Kupim kozolec dvojnjk na 2-3 leta.

Mirna uslužbenka še sploh pod vseklimi pogoji. Ponudbe na upravo lista pod »Skromno« (655-58).

Pretekel tened so se ponosili

in iskali pomoci v novomeški bolnišnici iz Trbiša — dečka, Marija Dragman iz Kruševca — dečko, Fani Zupanc iz Dol Toplice — dečka, Fani Hrovat iz Dol Toplice — dečka, Marija Dragan iz Golobrda — dečka, Marija Stopar iz Orahovice — dečka, Vera Rajer iz Dol Toplice — dečka, Neža Kramenc, posestnica iz Prelesja, si je v krenjenici posledice, ki jo je doživeljala v Novem mestu, Naslov v upravi Dolenjskega istra (654-58).

Se tako ravna z otrokom?

gem otroku, ki se ne more brat?

Janko Čimrman je kot dojenček prebolel otroško paralizo, ki mu je pustila trajne posledice. Pred dobrim mesecem se je vrnil iz kolonije, ka-

mor je bil poslan, zaradi slabičnega zdravja.

Prijatelji mladine, kaj pore-

čete k takemu brezdušnemu početju?

D.

Vajenci, šola in znanje

Pri pomočniških izpitih je

opaziti, da vajenci predmete iz

stroke, ki so jih učili v šoli

še znajo, njihovo znanje z osta-

lišči področju pa je zelo žalostno.

Pri izpitih dobi tudi nekaj vpra-

šanj iz družbenega političnega

področja in upravne ureditve

FLRJ.

Vprašanja so: kaj je sindikat

(to ve redko kateri), kaj je so-

cialno zavarovanje (večina ga

istoveti s posredovalnico za de-

lo), kaj je delavsko upravljanje

in kdo upravlja podjetje (odgo-

vjanje), kdo je direktor ali pa celo

banka), kakšne dolžnosti opravlja

delovni inšpektor (nogi od

doviranje, da je njegova dolžnost

kontrolirati delavce, da niso pi-

čeni in da pravčasno pridejo

na delo).

Predmete, ki zajemajo malo

pre navedeno gradivo iz zak-

nodaje in državne uprave, ima-

jo vajenci le dva do trikrat na

leto. Razumljivo je, da v tako

kratkem času ne morejo vsega

zajeti, posebno kmečka mladi-

na. Nujno bi bilo, da bi se tega

vprašanja lotil Svet za šolstvo.

Preseniljivi kolesarji

V vasi Osičnice pri Smend-

revu v Srbiji živita invalida

Bankovič in Marjanović. Prvi

je mrtvoden in ne more hoditi,

drugi pa je slep. Ne eden ne

drugi bi sam ne more voziti

Zapisano na trasi

on srečuje prvič. Oba imava še malo let in nemara se prav zato zdi nama, da Krka očarljivo žubori, čeprav se dobro spominjam, da je še danes popoldne bila kalna in neprivilčna.

Ognjen mi pravi:

»Veš, ko takole poslušam zgodbo reke in dreves, ki ne-

Prijateljstvo

pretrgoma stoe ravno, bi najraje viknil iz vsega grla: »Eeeee!«

Njegov vzlik je ostal brez odmeva. Pegoltnila ga je vlažna noč. Le za trenutek je zatrepel v grmovju ob reki, nato je povsem utihnil.

Toda v meni odmeva ta glas tisočkrat močnejši. In ko Ognjenova roka počiva na moji ramenih, čutim, da imava iste misli in želje. Kakor da sva že nepopisno dolgo časa skupaj. In vendar sem Ognjenega noco srečal prvič! Ob beli, z rdečimi črtami obrobjeni trasi, ki se zgublja v nedogled.

Madenič s številko 3972

»Obtoženi Malenkovič, bi radi še kaj povedali, preden se sodišče umakne za dokončno odločbo?«

»Ne. Ničesar več námam povediti.«

Visok, krepak mladenič z bujimičnimi črnimi lasmi, s širokim tožnim obrazom je stal med dvema, ki sta bila oblečena v modro uniformo. Vrata na hodnik, iz katerega se pride v prostore z železnicimi kri-

Automobil težak 41 kg

Moskovska tovarna »Georgij« je začela izdelovati majhne dvosedneče potniške automobile, težke samo 41 kilogramov. Karoserija avtomobila je izdelana iz nezlonljivega stekla.

Tunel nad oblaki

V Kirgistanu gradijo na nadmorski višini, ki je enaka najvišji gori Evropi, 2,6 km dolg tunel. Tako bodo skrajšali pot med severnim in južnim delom dežele za 800 km.

Videli bomo dva velika filma

Prvi je film »Helena in možje« velikega režiserja Jeana Renoira. Igrajo pa slavnii igralci Ingrid Bergman, Jean Marais in Mel Ferrer.

Ta film je v vseh evropskih deželah dosegel velik uspeh. Vsebina filma je v bistvu glasbena fantazija o zadovoljni princici Helenu, ki hoče pomagati vsem moškим do uspeha v življenju.

Režiserju se je posredno namesto običajne vsebine ustvariti film, ki drži gledalca v stalni napetosti. Vnesel je vanj vrsto zanimivih zapletov in veselih prizorov, vse pa pretkal s humorjem, tako da gledalec res osvežen in zadovoljen odhaja s predstave.

Guy de Maupassant:

Gospodična Cicifuj

»Kar pogovoriva se o tem, lepotička! Kaj misliš, ali bi mi bili zdaj tu, če bi bilo kaj poguma v njih?«

Razvrel se je: »Njihovi gospodarji smo!

Francija je naša!«

Sunkoma je zapustila njegova kolena in padla nazaj na svoj stol. Vzdignil se je, iztegnil roko k kozarcom do sredine mize in ponovil:

»Vse je naše, Francija in njeni gozdovi in njene polja in njene hiše!«

Ostali so bili tako močno vinjeni, da se iz njih utrgalo vojaško navdušenje, pravili zanosurovežev; zagrabilo so za kozarce, zavplili: »Zivio Prusija!« in jih izplili na dušek.

Dekleta niso ugovarjala, morala so molčati, kajti prevezel jih je strah. Celo Rachel je umoknila, bila je brez moči, da bi mogla odgovoriti.

Tedaj je markiz postavil na glavo židjnje svoj stekelni kefih, ki si ga je iznov napolnil s šampanjcem, in vzkliknil:

»Naše so tudi francoske ženske!«

Poškočila je tako hitro, da se je kristalni kozarci prevrnil in kakor pri krstu izbil rumeno vino na njene črne lase, potem pa

padel na tla in se razobil. Z drhtečimi ustnicami je kljubovala pogledu častnika, ki se je vedno režal, divja jeja ki je tako davila glas, da je zajecjal:

»To ni res, to ni res! Zato vedeite, da francoski ženske ne boste imeli!«

Sedel je, da bi se mogel po milji volji prepustiti smehu, in iskal pariški naglas svojim besedam:

»Ti si pa topa, sares topa! Kaj pa temi iščeš tuki, punčka, kaj?«

Obstala je vkopana in za nekaj hipov je umoknila, ker v svoji zmendenosti ni takoj razumela, ko pa je doumela, kar ji je reklo, mu je užajljeno silovito vrgla v obraz:

»Jaz? Vedi, da nisem ženska, temveč vlačuga, in da so le vlačuge primerne za Pruse!«

Oklofutal jo je na vso moč, še preden je končala; ko pa je v drugo vzdignil svojo roko, razdrijvan od besa, je pograbila na mizi desertni nožič s srebrnim rezilom in mu ga tako naglo, da prvi mah ni bliv naveden, zasadiła naravnost v vrat, prav v jamico, ki se pod njo začenjajo prsi.

Besedo, ki jo je izrekel, mu je prerezalo

v grlu, usta je na široko odprli in strašno

počivali na noge; Rachel je vrgla stol pod noge poročniku Ottu, da je padel, kajkor je bil dolg in širok, potem pa zbežala k oknu, ga odprla, preden so mogli stegniti roke za njo, in se vrgla v noč in v dež, ki je še vedno il.

V dveh minutah je bil Gospodična Cicifuj živ in mrtiv. Fritz in Otto sta izdrila orožje in hotela pobit ženske, plazeče se po kolenih. Poveljnik je le z največjim naporem preprečil klanje; vse štiri preplaže ženske je dal zapreti v sobo in pred njo postaviti stražo dveh mož, potem pa je pravil skupino vojakov za zasedovanje begunk, kajkor da bi razporedil vojska za kaj, kajti bil je preprisan, da jo bo ujet.

Petdeset njih so najprej obdelali z grožnjami, potem pa jih pognali v park. Dve sto drugih se je dalo na preiskovanje gozda in vseh poslopij v dolini.

Mizo so pri priči pospravili in je spremljen v mrtvja oder, stirje togi in na mah iztreznjeni častniki pa so obstali ob oknih in pozorno stremeli v noč.

Izpod neba je se vedno illo kakor iz Škafeta. Nenehno pljuškanje vode je polnilo temo, sumela je voda, ki je padala na zemljo, in voda, ki je odtekala, voda, ki se je zbirala v žlebovih, in voda, ki je brizgalna iz njih.

Bezgedo, ki jo je izrekel, mu je prerezalo

zelo daleč drugi in v teku širih ur je bilo od časa do časa slišati od blizu in izdaljave nove pocke, hkrati pa v tujem jeziku ne-kam gočničke pozive na zbiranje.

V jutranjem svitu so se vrnili. V gonjanški vneni in v zmedi nočnega sodelovanja so vojaki sami ubili dva svoja tovariša in ranili nadaljnje tri.

Rachele pa niso dobili.

Začeli so strahovati prebivalce in jim

premetavati stanovanja, vso pokrajino so

preobrnili, prematli in vznemirili. Bila je

podboda, da Židovka niti najmanjšega sledu

ni zapustila za seboj.

Ko je general zvedel za zadevo, jo je

zaukazal potlačiti, da ne bi bila v slab

prirovi, poveljniku je naložil disciplin

sko kazeno, ta pa je naprej kaznoval svoje podrejene. General je dejal: »Vojaki se bojo

zato božal vlačuge in se začaval z njimi.«

Graf Farlsberg je bil ves iz sebe, sklenil

je, da se bo maščeval nad domačini.

Potrebna mu je bila pretveza, da bi mo

gled zadrževal brez nasilja, zato je poklic

je sebi župnika in mu zaučal zvoniti ob

posrebu markiza von Eyrika.

Profil slike nememu pričakovanje je duhovnik pokazal pohlevno in docela pozorno

ubogljivost. In res, ko je truplo Gospodične

Cicifuj, ki so ga nosili vojaki in ga sprem-

deset metrov, dragi moi! Smo ali nismo, a! Strašansko me zanima, koliko udarniški znak si bo pribraila naša brigada. Jaz bom kajpak ostal do konca: zakaj si ne biše Aco prislužil vsaj eno udarniško. Če ne, se sploh ne bom vrnil med svoje ljudi... Bogome, to pa je že prehudo: kaj moram res čakati vso jutro, da me bo ta preklanic avto prepeljal tistih nekaj kilometrov? V obednici pa že gotovo pravljajo kosilo. Vrag in ta avto...«

Potem mi je še dolgo mahal iz avtomobila. In moral sem mu obljubiti, da ga bom obiskal v naselju.

In očitelo se je, se prijavil. V sončnem avgustovskem jutru ga je vlak znova popeljal, tokrat v brigado.

Delal je že od prvega dne kot eden od najboljih brigadirjev. Po prvi dekadici je brigada prvič postal udarna. Vsi so bili srečni. Aca se posebno. Še nikoli dotlej ni bil občutil tako iskrenega veselja... Tisti večer so ga našli pijačega z razbitimi deljstvimi in s stotinami dinarji v žepu, namesto treh tisočakov, ki jih je imel še popoldne...

Brigada je terjala pojasnilo in dobila ga je.

»Res je, napis sem se... od veselja, sprito nečesa, kar se svoj živi dan nisem bil občutil. Od sreče... saj me razumeete, tovariši, kajne? Samo cd sreča. Dokazal vam bom, da govorim resnice!«

In res je, kar je govoril.

Po tem dnevu je spet delal kot najboljši. Nekega dne je moral zapustiti brigado, oditi v bolnišnico. Zlomljena žliješt in šala, zlasti ne, če jo človek zanemari. Moral je na operacijo.

Goverila sva, preden je ponovno odšel v naselje. Jezil se je na avto, ki ni in ni hotel priti. Aco pa bi bil rad čimprej v svoji brigadi, med tovarisci.

»Nekaj časa bom delal v obednici. Veš, moram se nekoliko paziti. Pa si slišal, da so naši dosegli nov jugoslovanski rekord v polaganju asfaltne pasu? Stirli sto pet-

ta dečkov obraz je čudovito zasijal.

In sedaj resen in molčec, s

koraki, ki spominjajo na hojo

odraslega človeka, vsak dan meri pot do pošte v sosednjem mestu.

Da ga vidite, kako natanko zna overiti vsako priznanico.

Ta deček z pašnikom...

Ivan Čehić

Poročanje pred 130 leti

12. maja 1821. leta so bili v Ljubljani podpisani dokument konгрresa »Sveti aliančni zvezni«, ki sta mu ruski car Aleksander in avstrijski cesar Franc pripisovali izreden poimen.

Ta dva vladarja, udeleženci kongresa, sta namreč sodila, da je s tem dokumentom enkrat za vselej odstranjena nevarnost od kakršne koli akcije cesarja Napoleonove, ki je živel v prenastavju na otoku sv. Helene.

Cesarja pa nista vedela, da je odlok kongresa glede Napoleona docela nepotreben, kajti Napoleon je umrl že 5. maja 1821., torej teden dni pred podpisom »ljubljanske deklaracije«. Novico o Napoleonovi smrti pa je Evropa zvedela še proti koncu maja, kajti z otoka sv. Helene je potovana z ladjo do Londona 3 tedne, zatem pa bila treba še deset dni, da se je razvedela po Evropi.

Letos je v naših krajih manj divjih prasičev kot prejšnja leta, ker se selijo proti Gorškem.

Tudi divjih sadežev je bilo letos dovolj, zato prasiči ne prihajajo na polja.

Naši Gorjanci so po svojem sestavu slični Pohorju, zato imajo lahko tudi isto živalstvo. Tu so opazili že divje petelinje in dva gamsa. Nesreča pa je v tem, da na to področje vdirajo hrvaški lovci, ki napravijo precej škode.

Prejšnji mesec so bile v Trebelnjem, v Črnomlju in v Novem mestu ocenitve lovskih psov goničev. Sodniki republike lovskie zvezze so ocenjevali telesno konstrukcijo in terensko delo.

Letos je v naših krajih manj divjih prasičev kot prejšnja leta, ker se selijo proti Gorškem.

Tudi divjih sadežev je bilo letos dovolj, zato prasiči ne prihajajo na polja.

Naši Gorjanci so po svojem sestavu slični Pohorju, zato imajo lahko tudi isto živalstvo. Tu so opazili že divje petelinje in dva gamsa. Nesreča pa je v tem, da na to področje vdirajo hrvaški lovci, ki napravijo precej škode.

Prejšnji mesec so bile v Trebelnjem, v Črnomlju in v Novem mestu ocenitve lovskih psov goničev. Sodniki republike lovskie zvezze so ocenjevali telesno konstrukcijo in terensko delo.

Letos je v naših krajih manj divjih prasičev kot prejšnja leta, ker se selijo proti Gorškem.</